



МІСЦЕ



ЧАСОПИС ЛЬВІВСЬКОЇ АРХІЄПАРХІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

• ЧЕРВЕНЬ-ЛИПЕНЬ 2004 РОКУ БОЖОГО • ЧИСЛО 6/161 •

2 стор.

Декрети Курії Львівської Архиепархії щодо справ о. В. Ковпака і о. І. Гарата. «Свічадо» презентує повну «Симфонію». Руднівська виставка вишиванки.

3 стор.

4 стор.

П'ять незабутніх днів для України. Спогади і роздуми з приводу 3 річниці візиту Папи Римського Івана Павла II в Україну.

5 стор.

6 стор.

Апологія. Діло Юди у сьогоднішні. Мужність шлях до Правди. Шукаймо спокою душевного.

7 стор.

8 стор.

Вітаємо ювілярів! Жарти жартами... Кілька питань про Свідків Єгови.



П'ЯТЬ НЕЗАБУТНІХ ДНІВ ДЛЯ УКРАЇНИ

Спомини часто зринають у наших серцях, і ми знов і знов прокручуємо в пам'яті незабутні кадри нашого життя: радість і смуток, сміх і плач, перемоги і поразки... Наше минуле належить нам самим. Ми його прожили, і воно накладає свою печать на нашу пам'ять. Ми його пригадуємо, а буває і так, що ми ним живемо. Але у нашому житті є моменти, котрі ми переживаємо гуртом. Це – моменти історичні, котрі відбуваються в нашому житті, можливо, лише один раз. Тому так хочеться наново в них зануритися і знову їх пережити.

Пригадаймо собі сьогодні події трирічної давності, коли всі ми, хто лише міг, поспішали на львівський іподром, щоб особисто вітати Вселенського Архисерея Івана Павла, Папу Римського. Чи хтось зважав тоді на дощ? Чи хіба було комусь холодно? Чи хтось відчував голод? Всі ці невідгоди перекривала радість від того, що всі ми, об'єднані в одному пориві, виявляємо перед цілим світом, що наша Церква жива, що разом із Папою в її імені ми молимося одним серцем і одними устами.

Перенесімся думками до сихівського храму Різдва Пресвятої Богородиці, де українська молодь – майбутнє нашої Церкви і українського народу – кількасоттисячним голосом запевняла Папу: «Любимо Тебе!», – на що святець відповів молодечим співом і жартами. Станьмо наново учасниками Божественної Літургії на львівському іподромі, де півторамільйонним диханням ми спільно кликали «Господи, помилуй!», на що Папа відповів прославою 28 українських Блаженних. Так хотілося, щоб у той момент їх було хоча б на два більше, щоб – у відповідь на глас народу «Україна любить Папу!» – з уст Вселенського Архисерея ми почули ще імена двох великих українців – Слуг Божих Митрополита Андрея Шептицького та Патріярха Йосифа Сліпого. Не судилося. На превеликий жаль. Як не судилося почути і пророчого голосу Понтифіка про проголошення Патріярхату нашої Церкви.

Свято проминуло, спомини відійшли на задній план... Та зосталася надія, що все ж таки почуємо з уст папи-слов'янина декрет про офіційне узаконення патріяршого статусу Української Греко-Католицької Церкви. Хоч останній візит кардинала Вальтера Каспера до Москви – до тієї самої Москви, котра до хрипоті протестувала проти приїзду Папи в Україну, – засіяв поважний сумнів щодо цього. Сьогодні варто було б застановитися: а чи не з Москви шириться ідея розколу в Українській Греко-Католицькій Церкві, чи не звідти роздувається полум'я «лефевризму» в Галичині, щоб перед світом продемонструвати: про який, мовляв, патріярхат може іти мова, якщо у них так гостро стоїть питання розколу Церкви?

Безумовно, за такий короткий час, відколи наша Церква вийшла з підпілля, тяжко є подолати десятиліттями нагромаджені проблеми. Тому сьогодні кожен із нас на своєму місці мав би докласти максимум старань і зусиль для того, щоб задекларувати – Українська Греко-Католицька Церква живе повнокровним життям; вона набирає сили, вона достойна власного патріярхату, бо ця Церква – БОЖА! Це засвідчують безчисленні наші святі, що удостоїлися мученичого вінка слави по сибірах, по катівнях, по шахтах, по концтаборах. Це засвідчують наші герої – священники та вірні, що витерпіли переслідування, тюрми, побої і зневаги у часах підпілля. Це засвідчують майже два мільйони українців, що прийшли до древнього Львова три роки тому, щоб вітати Вселенського Архисерея і засвідчити йому свою вірність. Це засвідчують усі без винятку Архисереї, учасники Синоду нашої Церкви, котрі на повний голос висловили претензію на власний патріярхат, котрий нам по праву належиться. Засвідчимо це і ми, докладім для цього усіх зусиль. Бо ж повчає Христос: «...Царство Небесне силою здобується» (Мт. 11,11). Так само і з патріярхатом – його не дають. Патріярхат – здобувають!

«Приходжу до Вас, дорогі жителі України, як друг Вашого благородного народу. Приходжу, як брат у вірі, щоб обняти стількох християн, які серед найважчих страждань зберегли вірність Христові. Приходжу спонуканий любов'ю, щоб усім дітям цієї Землі, українцям кожної культурної та релігійної приналежності висловити свою пошану та щирю приязнь. Вітаю тебе, Україно, відважний та стійкий свідку приєднання до цінностей віри. Скільки ти вистраждала, щоб у важкі хвилини відстояти свободу віросповідання. Нехай Господь благословить тебе, дорогий народе України, й нехай завжди береже твою улюблену Батьківщину».

Іван Павло II
«Вітаю тебе, Україно», 2001

Листівка

о. Іван Галімурка, редактор



ОФІЦІЙНО

ВЕРДИКТ ЦЕРКОВНОГО ТРИБУНАЛУ У СПРАВІ О. ВАСИЛЯ КОВПАКА

1 червня 2004 року завершив свою роботу Міжєпархіальний церковний трибунал 1-ої інстанції у справі о. Василя Ковпака. Трибунал був створений декретом Блаженнішого Любомира кардинала Гузара 5 березня 2004 року згідно з рішенням Синоду Єпископів Києво-Галицької Митрополії УГКЦ. В день прийняття трибуналом позовної скарги, 30 березня 2004 року, відповідач був викликаний до суду. Процес розпочався 6 квітня 2004 року в м. Львові у Митрополичих палатах Святоюрської гори і завершився 1 червня 2004 року.

Під час процесу було виявлено такі правопорушення: о. Василь Ковпак, будучи священником Львівської Архиепархії, тісно співпрацював з єпископом Бернаром Фельє, не зєднаним з Апостольським Престолом, і аїтував до цього інших греко-католицьких душпастирів, і внаслідок цього заснував Братство священномученика Йосафата.

Згодом вищезгаданий Бернар Фельє посвячує так звану семінарію на території Львівської Архиепархії і благословляє так званий жіночий монастир, опікуном яких є о. В.Ковпак. Створення незаконних інституцій на території Верховного Архиепископства УГКЦ під керівництвом Бернара Фельє і представників так званого Товариства святого Пія Х спричинило занепокоєння у духовенства та вірних УГКЦ, тому що створюються неканонічні, протиправні інституції, які не підлягають під юрисдикцію Верховного Архиепископа.

Беручи до уваги фактично-правовий стан справи, Міжєпархіальний трибунал 1-ї інстанції визнає о. Василя Ковпака винним у порушенні канонів ККСЦ 1436, § 1-2; 1437; 1448, §1. За такі порушення та інорування різними пастирськими і канонічними попередженнями на о. Василя Ковпака накладена церковна кара велика екскомуніка.

Цей вирок підлягає апеляції, згідно з нормами ККСЦ.

Довідка: Виключення із сопричастя (excommunicatio). У Карному праві Східних Католицьких Церков йдеться про виключення вірних із сопричастя, яке передбачає відтермінування можливості приймати Святі Таїнства, брати участь у властивий спосіб у священних обрядах, а для духовенства заборону служити Святі Таїнства, виконувати треби, церковні служби та займати посади (ККСЦ, 1430; 1431). Виключення із сопричастя є найважчим із трьох лікувальних засобів (анатема (велика екскомуніка), мале виключення із сопричастя (мала екскомуніка) і призупинення (супенза)).

Із Кодексу Канонів Східних Церков: Кан. 1431 § 1. Покарані малою екскомунікою позбавляються приймання Пресвятої Євхаристії, надто можуть бути виключеними від участі в Божественній Літурії, навіть від вступу до церкви, коли в ній публічно відправляється Богослужіння.

§ 2. У самому вирокі або декреті, який накладає цю кару, повинен бути визначений обсяг кари і, якщо випадок вимагає, тривалість.

Кан. 1434 - § 1. Велика екскомуніка забороняє, крім того усього, про що мовиться в кан. 1431, § 1, приймати інші Святі Тайни, уділяти Святі Тайни і Сакраменталії, виконувати будь-які уряди, служіння або завдання, здійснювати акти управління, які, якщо, однак, здійснюються, є недійсні на підставі самого права.

§ 2. Покараного великою екскомунікою не слід допускати до участі у Божественній Літурії та будь-яких інших прилюдних відправах богочинання.

§ 3. Покараному великою екскомунікою забороняється користуватися привілеями, які були йому раніше надані; він не може правосильно одержувати сан, уряд, службу та інше завдання в Церкві або платню, ані не привласнює собі доходів, з ними пов'язаних; не має також активного і пасивного голосу.

Прес-секретаріат Глави УГКЦ



УКРАЇНЬСЬКА ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА

Курія Львівської Архиепархії
Львів, 7 червня 2004 року Вих. ЛВ-04/415-

ДЕКРЕТ

Про виконання вироку Міжєпархіального Трибуналу у справі карного процесу над свящ. Василем Ковпаком

Згідно з канонам 1340 § 1 - 2, даним декретом

НАКАЗУЮ:

1. Виконання вироку, який був проголошений у наслідок карного процесу над ієреєм Василем Ковпаком, колишнім священником Львівської Архиепархії, якого карний процес завершено 27 травня 2004 року Божого.

Священик Василь Ковпак за схизматичну позицію і поведінку стягнув на себе церковну кару – Велику Екскомуніку.

Священику Василю Ковпаку забороняється здійснювати будь-які акти священнодіяства, згідно із канонам 1437 ККСЦ, а саме: приймати Святі Таїнства, уділяти Святі Таїнства і Сакраменталії (треби), виконувати будь-які уряди, служіння, завдання, здійснювати акти управління, які на підставі самого права є недійсні.

2. Духовенству УГКЦ заборонено допускати вищезгаданого священника до участі в будь-яких священнодіяствах чи брати участь священнодіяствах з ним.

3. Декрет набирає чинності із моменту підписання.

† ЛЮБОМИР



УКРАЇНЬСЬКА ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА

Курія Львівської Архиепархії
Львів, 04 червня 2004 року Вих. ЛВ 04/413

ДЕКРЕТ

Вислухавши Промотора Справедливості в карному процесі над свящ. Василем Ковпаком – свящ. доктора Любомира Саноцького та на підставі кан. 1473 ККСЦ, для забезпечення свободи свідків і запобіганню згіршення забороняється свящ. Василю Ковпаку до закінчення судового процесу, перебувати на території парохій св. Петра і Павла (м. Львів, Рясне 1), парохії Пресвятої Євхаристії (м. Львів, Рясне 2) та парохії Вознесіння ГНІХ (сmt. Івано-Франкове), як також на будь якій іншій парохії Львівської Архиепархії УГКЦ.

Свящ. Василю Ковпаку забороняється до завершення судового процесу публічне виконання будь-яких священнослужінь урядів, служб і інших завдань.

Свящ. Василю Ковпаку рекомендуємо на цей час перебувати, за попередньою домовленістю з Високопреподобним Ігуменом у Свято-Успенській Унівській Студитській Лаврі до моменту завершення процесу або відкликання цього декрету.

Декрет вступає в дію з моменту його відчитання.

† ІГОР
Єпископ Помічник Львівський
Протосинкел Львівської Архиепархії



УКРАЇНЬСЬКА ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА

Курія Львівської Архиепархії
Львів, 07 червня 2004 року Вих. ЛВ 04/416

ДЕКРЕТ

Вислухавши Промотора Справедливості (Трибуналів I і II інстанцій) в карному процесі над свящ. Іваном Гаратом — свящ. Любомира Саноцького (декрети призначення від 05 березня 2004 року вих. ЛВ 04/113, від 07 березня 2004 року вих. ЛВ 04/116) та на підставі кан. 1473 ККСЦ, для забезпечення свободи свідків і запобіганню згіршення забороняється свящ. Івану Гарату, до закінчення судового процесу, перебувати на території парохії свв. Ольги і Єлизавети (м. Львів, пл. Кропивницького, 1), як також на будь якій іншій парохії Львівської Архиепархії УГКЦ.

Свящ. Івану Гарату забороняється до завершення судового процесу публічне виконання будь-яких священнослужінь, урядів, служб і інших завдань.

Свящ. Івану Гарату рекомендуємо на цей час перебувати, за попередньою домовленістю з Високопреподобним Ігуменом у Свято-Успенській Унівській Студитській Лаврі до моменту завершення процесу або відкликання цього декрету.

Декрет вступає в дію з моменту його відчитання.

† ЛЮБОМИР



«СВІЧАДО» ПРЕЗЕНТУВАЛО ПОВНУ СИМФОНІЮ

Наприкінці травня у приміщенні Українського католицького університету відбулася визначна подія в житті Української Греко-Католицької Церкви – презентація видання «Повна Симфонія до Святого Письма Старого та Нового Завіту», яке уклав п. Павло Смуk, ліцензіант біблійного богослов'я в Папському григо-ріанському університеті в Римі. Повна Симфонія є першим в Україні покажчиком до Біблії, що охоплює повний канон Святого Письма, включно з второканонічними текстами (книги Товита, Юдити, 1-2 Макавеїв, Мудрості, Сираха, Варуха тощо). Цю книжку видало видавництво релігійної літератури «Свічадо».

Презентація розпочалася молитвою і благословенням Пресвященного Владика Юліяна Вороновського, Єпарха Самбірсько-Дрогобицького.

Після цього до присутніх звернувся п. Богдан Трояновський, директор видавництва «Свічадо». Він зокрема сказав, що ця Симфонія є



На фото: п. Павло Смуk та п. Богдан Трояновський.

певним символом, певним знаком тих змін, які відбуваються в нашій Церкві – коли наші співвітчизники, наші фахівці реалізують великі наукові проекти.

Відтак слово мав укладач Симфонії п. Павло Смуk. Пан Павло розповів про те, як виник задум укладання Симфонії, а тоді зокрема сказав: «Ця книга, яку ми

сьогодні презентуємо у своїй суті не є науковою працею і не призначена для використання у науковій роботі.

Ця Симфонія орієнтована на ширше коло користувачів: проповідників, душпастирів, студентів, а також всіх людей, які бажають глибше пізнавати Святе Письмо».

Згодом перед учасниками свята виступили о. д-р архимандрит Рафаїл Турконяк, о. Тарас Барщевський, кандидат біблійних наук, викладач УКУ, та п. Богдан Качмар, член Біблійного товариства. Вони передусім говорили про велику заслугу укладача цієї Симфонії, адже праця над здійсненням такого видання є важкою і кропіткою (обсяг Симфонії 1309 сторінок). Також доповідачі розповіли присутнім про Симфонію в контексті сучасної біблістики і перекладів Святого Письма.

о. Ігор ЯЦІВ
прес-секретар Глави УГКЦ

РУДНІВСЬКА ВИСТАВКА ВИШИВАНКИ

У неділю, 30 травня, на свято Зіслання Святого Духа до чепурного приміщення місцевої школи № 74, директором якої є Михайло Юрків, ланцюжком потяглися численні рудняни, сусіди навколишніх сіл і навіть багато гостей зі Львова: усіх їх зацікавило оголошення про виставку вишиваних ікон у Руднівській середній школі.

Відкриваючи виставку, яка проводиться тут уже вдруге, парох Руднівської греко-католицької церкви Воздвиження Чесного Хреста отець Теодор Заблоцький (а саме він доклав чимало зусиль для організації такої цікавої і корисної справи) звернувся з похвальним словом до всіх умільців-виши-вальниць, які заповнили стіни актового залу школи своїми пре-красними мистецькими творіннями. Серед портретів визначних іс-торичних та політичних діячів,

літературних класиків України: Богдана Хмельницького, Тараса Шевченка, Лесі Українки, картин-пейзажів, тощо чільне місце зайняли ікони Божої Матері, Ісуса Христа та інші сакральні твори. Приємно вразив своєю величавістю образ «Голгофа», який виготовив Петро Сапіга. Викликали зацікавлення вишивки мешканок селища Наталії Удеч, Надії Мельник та інших руднівських мисткинь. До них долучилася цікава і працююча львівянка Інеса Горбаль-Ко-лесник. Вона привезла велику кількість мистецьки виготовлених на різноманітну тематику вишивок, водночас захоплено розповідала про технологію та історію їх виго-товлення.

Присутні на святі викладач мистецького училища ім. І.Труша Роксоляна Загайська та активний діяч товариства «Просвіта» журналіст газети «Поступ» Ігор Мель-

ник фахово оцінили майстерність вишиванок і висловили надію на подальший розвиток цього виду мистецтва. До них долучився голова Руднівської селищної ради Я. Будзан, подякувавши за все по-казане й сказане на цій виставці з надією, що ця справа успішно розвиватиметься і в майбутньому. На закінчення свята, котре вела Наталія Громик, хор церкви Воздвиження Чесного Хреста під керівництвом Ірини Кісіль майстерно виконав духовні пісні з подякою Богові за його ласку й опіку.

Ми ж, відвідувачі виставки, одержали неабияке задоволення і натхнення від побаченого. Дай, Боже, успіхів і рясних ужиноків на обраному шляху.

Володимир ГОЛЯК,
член товариства «Просвіта»
с. Рудно

ВІДБУЛАСЯ ПРОЩА МОНАШЕСТВА



У п'ятницю, 28 травня 2004 року, в день 116 річниці вступу Митрополита Андрея Шептицького до Добромільського монастиря Отців Василіян, відбулася всеукраїнська проща монашества Української Греко-Католицької Церкви до с. Прилбич (родинного села Митрополита Андрея). У цій прощі взяли участь члени майже всіх чинів і згромаджень, які діють

в Україні (загальна кількість учасників -140 осіб).

Проща розпочалася із благословення Пресвященного Владика Ігоря Воззняка, Єпископа-помічника Львівського, яке він уділив перед Архікатедральним собором Святого Юра у Львові. Відтак учасники прощі автобусами переїхали до с. Терновиця, Яво-рівського району. Від Терновиці до Прилбич

монахи та монахині йшли пішки.

Об 11.30 у Прилбичському храмі Блаженного Клементія Шептицького розпочалася Божественна Літургія, яку очолив о. Мартин Хабурський (ЧСВВ), ректор семінарії Отців Василіян у смт. Брюховичі. Згодом о. Ярослав Приріз (ЧНІ) виголосив доповідь на тему: «Душпастирська діяльність Митрополита Андрея Шептицького».

Після обіду, який приготувала парафіяльна громада, учасники прощі спільно молилися Акафіст до Пресвятої Богородиці. Молитва завершилася наукою про життя і діяльність Митрополита Андрея, яку виголосив о. Севастіан Дми-трук (Студійський Устав).

Тепер члени чинів і згромаджень живуть приготуванням до першого в історії нашої Церкви Собору монашества УГКЦ, який відбудеться 8-11 вересня 2004 року.

Прес-секретаріат Глави УГКЦ

ОФІЦІЙНО

ПРО ПОСТІЙНИЙ СИНОД УГКЦ

1-5 червня 2004 року у Римі відбувалися засідання Постійного Синоду УГКЦ. Члени Постійного Синоду більшу частину часу присвятили двом основним питанням: підго-товці Синоду Єпископів УГКЦ, який прохо-дитиме у жовтні цього року в Києві, дальшому опрацюванню структурних питань синодальних засідань (зокрема виборів нових єпископів, фінансовим питанням, способам роботи Постійного Синоду). Ці напрацювання будуть представлені Синодові Єпископів для внесення відповідних змін і доповнень до Статуту Синоду Єпископів УГКЦ. (Владики прийняли його за основу на початку дев'яностих років минулого століття і поступово доповнювали різними практичними питаннями, які, безумовно, не можна було передбачити).

У рамках роботи Постійного Синоду відбулася зустріч із Святішим Отцем Іваном Павлом II, Папою Римським (текст промови Святішого Отця до членів Синоду додається на стор.5), із працівниками Конгрегації для Східних Церков та з Кардиналом Каспером і представниками Папської ради для єдності Церков, під час яких були обговорені актуальні для нашої Церкви питання. Блаженніший Любомир зокрема зазначив, що ми не хочемо діяти у протистоянні, а працювати разом, ставлячись із розуміння одне до одного.

Довідка: Кодекс Канонів Східних Церков зазначає, що Постійний Синод складається з Патріарха і чотирьох Єпископів, призначених на п'ятиріччя.

Сьогодні членами Постійного Синоду УГКЦ є Блаженніший Любомир Кардинал Гузар, Глава УГКЦ, Високопреосвященний Владика Стефан Сорока, Митрополит Філадель-фійський, Пресвященний Владика Юліян Вороновський, Єпарх Самбірсько-Дро-гобицький, Преосвященний Владика Михаїл Гринчишин, Апостольський Екзарх для українців Франції, країн Бенілюксу та Швейцарії, Преосвященний Владика Воло-димир Ющак, Єпарх Вроцлавсько-Гданський.

ПРО ХХІІІ СЕСІЮ СИНОДУ ЄПІСКОПІВ КИЄВО-ГАЛИЦЬКОЇ МИТРОПОЛІЇ УГКЦ

У вівторок і середу, 8-9 червня 2004 року Божого, у місті Яремне Івано-Франківської області в приміщенні монастиря Святого пророка Іллі Монахів Студитів відбулася Двадцять третя сесія Синоду Єпископів Києво-Галицької Митрополії УГКЦ. У робочих засіданнях Митрополичого Синоду взяли участь 15 владик Української Греко-Ка-толицької Церкви, які діють на території України.

У порядку денному Синод розглянув такі питання: концепцію душпастирства у війську; створення Комісії народного здоров'я (головне її завдання - навчання людей здорового способу життя та боротьба з алкоголізмом, наркоманією, СНІДом і аборт-тами); формування недержавного пенсійного фонду для духовенства; структуру митро-поличого управління та інші.

Особливу увагу учасники Синоду при-святили приготуванню душпастирського плану Митрополії та врегулюванню ситуації у християнському шкільництві, зокрема питанню християнського виховання у загальноосвітніх школах.

Окрім цього, на Синоді було заслухано та схвалено висновки Церковних трибуналів у справах отців Василя Ковпака і Василя Каваціва.

Для особистої зустрічі з владиками на засідання Митрополичого Синоду був запро-шений новопризначений Апостольський Нунцій в Україні Владика Іван (Юркович).

Прес-секретаріат Глави УГКЦ

П'ЯТЬ НЕЗАБУТНІХ

Приїзд Вселенського Архієрея до Львова став небуденною подією у житті нашої Церкви, нашого міста і, очевидно, кожного з нас. Три роки з того часу пролетіли непомітно. Однак все приємне залишає по собі приємні спогади. Щоб їх збудити, щоб наново зануритися у події трирічної давності, ми виносимо на шпальти газети фотоматеріали цих приємних і радісних хвилин, проведених разом з Папою Іваном Павлом II у Львові. Крім того, ми попросили окремих учасників цього дійства подати свої враження про побут Вселенського Архієрея у Львові, а також висловити свої думки щодо наболілої теми патріархату Української Греко-католицької Церкви, на позитивне розв'язання котрої ми сподівалися з приїздом в Україну Папи.

Три роки тому на українську землю уперше ступив глава Вселенської Церкви, Святіший Отець Іван Павло II. За словами Папи, якого називають новітнім апостолом, він прибув в Україну як паломник до колиць християнської культури всього європейського Сходу, як спонуканий любов'ю брат у вірі, щоб висловити українцям свою приязнь і пошану і увінчати славою блаженних українських мучеників та ісповідників віри.

Упродовж 5 днів Папа пізнавав Україну і Україна пізнавала Папу. Понад 3 мільйони людей взяли участь у Богослужіннях, які відправив Святіший Отець. Під час перебування Папи в Україні була відправлена найчисленніша у світі Служба Божя: на львівській іподром на Літургію у візантійському обряді зібралось близько півтора мільйона осіб. Під час цієї Літургії Папа проголосив блаженними 28 українських мучеників за віру, наголосивши на тому, що ці мученики вчать нас любові до Бога і до ближнього, і що кожен з нас покликаний іти за Христом та щоденною працею підтверджувати свою віру.

Особливо зворушливою була зустріч Понтифіка з молоддю біля львівської церкви Різдва Пресвятої Богородиці, яка зібрала понад півмільйона осіб. Радісні, усміхнені, незважаючи на зливу і болото, молоді обличчя, величезне піднесення духу, пісня про сонце з вуст Папи і його глибоке зворушливе

звернення до української молоді:

Обнімаючи вас як батько, кажу вам: обирайте дорогу вузьку, ту дорогу, яку Господь вказує вам через свої заповіді. Це слова правди і життя. Не переходьте від комуністичного режиму до неволі споживацтва, що є іншою формою матеріалізму, який, хоч і на словах не відкидає Бога, однак заперечує Його фактами, виключаючи Його з життя. Без Бога не можете зробити нічого доброго. З Його допомогою, навпаки, ви зможете сміливо вийти назустріч усім викликам сьогодення... Папа вас дуже любить і дивиться на вас як на сторожів нової зірничі надії.

На думку відомого публіциста, колишнього правозахисника, в'язня радянських таборів Євгена Сверстюка, ще ніхто з візитерів не звертався до України з такою любов'ю, не розумів так її серце, як Папа Іван Павло II, промови якого були сповнені чистим християнським духом, не затьмареним політикою.

Цього аж ніяк не можна сказати про сприйняття цього візиту представниками УПЦ Московського патріархату, які неабияк нагнітали атмосферу і перед візитом Римського Архієрея в Україну, і під час нього. Але якими жалюгідними, якими примітивними і далекими від християнських позицій були ці спроби! Але дух християнської любові завжди переважає дух ненависті і злоби і дає свої благодіючі плоди. Згадую літнього сивого киянина, який кілька

годин стояв на Аскольдовій горі у Києві у надії побачити Папу (у столиці мар-шрут руху папамобіля, на відміну від Львова, було суворо засекречено). Байдуже, що я не українець, що не католик, що мій зять зараз стоїть коло Києво-Печерської Лаври з плакатом Нам папа не нужен. Я прийшов привітати Папу, бо він символ любові, християнського прощення і примирення. І він здатен об'єднати серця людей, незалежно від їх конфесії та національності, такими були його слова.

Христос дорога, правда і життя таким був лозунг візиту Папи Івана Павла II в Україну, такий був сенс усіх проповідей і виступів Святішого Отця. І сьогодні, у дні третьої річниці цього візиту, коли відновлюємо у своїй пам'яті ті неповторні миттєвості загального духовного і національного піднесення, молитовного єднання у вірі, надії і любові, згадаймо глибокі слова на-ступника святого Петра, звернені до українців: Хай болять ще незагоєні жажливі рани, отримані протягом нескінченних років пригноблення, диктатури і тоталітаризму, під час



яких заперечувалися та зневажалися людські права, ти, український народ, з довірям дивися у майбутнє. Це час сприятливий! Це час надії і відваги!... Українці, в родючу землю ваших традицій за-глиблюється коріння вашого май-бутнього! Разом зможете його будувати; разом зможете вийти назустріч викликам сучасності, на-тхнені тими спільними ідеалами, які становлять незгладну спадщину вашої минулої недавньої історії. Спільним є посланництво; нехай же спільними будуть і зусилля всього українського народу!

ЛЮБА КІНДРАТОВИЧ



«Я МАВ ЩАСТЯ ВІТАТИ ЙОГО У НАШОМУ ХРАМІ...»



Думаю, що всі, хто мав щастя готувати візит Святішого Отця, та і я особисто, що мав ще більше щастя вітати його у нашому храмі, отримали надзвичайно багато. Варто було просто побачити цього чоловіка, коли він переступав поріг храму. Тоді у мене складалося таке враження, що його особа випро-мінює величезну доброту. Таке

відчуття в мене залишилось і до сьогодні.

Щодо того, чи багато ми очікували від цього візиту. Ми, українці, завжди багато чого очікуємо, зате потім, коли негайно цього не отримуємо, схильні твер-дити, що нічого особ-ливого не відбулося. Я завжди притримуюся середини. Це як із зернятком: коли кидаєш

його в землю, приходить такий час, що здається, немовби воно вмерло. Але потім з'являється стебельце, колосок, а потім сто-кратно зростається плід, при умові, що є сонечко і що цю культуру хтось плекає. Очевидно, що коли немає належних умов, то й нема чого сподіватися тоді ростуть самі буряни.

Стосовно патріархату, то думаю, що ми мали би дуже гарно пра-цювати. Взагалі багато хто чекав, що Святіший Отець приїде в Україну і проголосить нам патріархат. А стосовно нашого патріархату гарно говорить о. Роберт Тафт: Ви самі його проголосить і отримаєте. Я захоплений його статтею, його думками. Маємо зрозуміти, що ніхто за нас нашої роботи робити не буде. У нас будуть симпатии, нам будуть співчувати, але, на мою думку, ми самі по-винні ретельно пра-цювати для того, щоб мати патріархат.

Я надзвичайно радий з того, що Святіший Отець

Спогади о. Ореста Фредини, пароха церкви Різдва Пресвятої Богородиці у Львові.

від-відав Україну, ра-дію з того, що міг безпосередньо його зустрічати. Особисто мені це дало надзвичайно багато. І гадаю, що і для тих людей, які мали можливість зблизька бачити цього Божого чоловіка, бачити його доступність, його простоту, це дало дуже поважний стимул для духовного зросту, який з роками ще більше помножиться.





ДНІВ ДЛЯ УКРАЇНИ

ВЛАДИКА ІГОР ВОЗЬНЯК: «...ПИТАННЯ НАШОГО ПАТРІАРХАТУ НАБИРАЄ РОЗГОЛОСУ В СВІТІ»



Стосовно візиту Святішого Отця в Україну, то потібно сказати, що в кожній країні, де побував Папа, насамперед духовне життя отримувало позитивний озвиток і підкреслювало єдність Церков. У наших лдей залишилися гані спомини по цей візит, а багатьох це також скіпило і скіпле адіст знаходитися у святій Церкві, повідником якої є Святіший Отець, намісник святого Пета. Вважа, що духовно для наших лдей це було і є

великим піднесенням. Папа помовляв до політичних повідників, і, мабуть, у них таки залишилося натхнення, щоб вести лдей до кашого політичного, економічного, соціального та духовного озвитку і щастя, – хоч і зауважу в цьому багато відхилень.

Щодо патіахату, то Іван Павло II позитивно ставиться до цього питання, – попи те, що деякі кадінали є потив-никами ідеї патіахату Української Греко-Католицької Церкви. Папа сказав: “Ви йдете павильним шляхом, тільки вам слід погодити ц спаву з певними вати-канськими декастеями, для яких є певні неясності стосовно патіахату”. Тому ми повинні чітко викисталізувати питання: “Чому ми хочемо патіахату?”. Кім того, нам відомо, що питання нашого патіахату набирає озголосу в світі, чого до сьогоднішнього часу не було. Патіахатом цікавляться певні заубіжні визначні особи, коті займають посади послів або консулів. Так що питання патіахату, потведження котого ми чекаємо, пмаує в павильному услі. Важливо, що на Синоді єпископів 2002 оку всі владики підписали звенення до Святішого Отця по потведження нашого Патіахату.

Згідно повідомлення на 3 стор. цього номера, члени Постійного Синоду нашої Церкви, перебуваючи в Римі, зустрічалися із Святішим Отцем Іваном Павлом II, Папою Римським, із працівниками Конгрегації для Східних Церков, з представниками Папської ради для єдності Церков, а також з кардиналом Вальтером Каспером, нещодавній візит котого до Москви викликав поважну реакцію не лише у середовищі нашої Церкви. Можемо здогадуватися, що знову підіймалося питання патріархату Української Греко-католицької Церкви. Для наших читачів подаємо відповідь Вселенського Архисрея на звернення наших єпископів-членів Постійного Синоду нашої Церкви. Висновки робімо самі.



СЛОВО СВЯТИШОГО ОТЦЯ ІВАНА ПАВЛА II

До членів Постійного Синоду Української Греко-Католицької Церкви

Ватикан, 3 червня 2004 року. Достойний Кардинале, достойні Брати у Єпископстві!

1. Я радію цією зустріччю з Вами, що тут представляєте Українську Греко-Католицьку Церкву, її Пастирів, монахів і монахинь, як також усіх її вірних.

Я вдячний Вам, Достойний Кардинале, за любязні слова, звернені до мене в імені всіх Снівбратів і прагну запевнити мою близькість з Вами у любові, у молитві та найглибшому подиві життєздатності Вашої Церкви та вірністю, яка її характеризувала протягом сторіч.

Багата на героїчні свідчення, дані також у недавньому минулому, Ваша Церква докладає зусиль у здійсненні душпастирських програм, які спираються на великодушній і одностайній підтримці духовенства і мирян в ділі ефектвної євангелізації, якій сприяє атмосфера свободи, що сьогодні панує також і у Вашій Країні.

2. З цих причин я поділяю Ваше прагнення, яке закорінене також у канонічних і соборових приписах, щоб мати повний юридично-церковний устрій. Поділяю це у молитві як і в терпінні, очікуючи дня, визначеного Господом, в якому я, як Наступник святого Апостола Петра, зможу підтвердити дозрілий плід Вашого церковного розвитку. Тим часом, як Ви добре знаєте, Ваше прохання серйозно вивчається також у світлі оцінок інших християнських Церков.

Хай же це очікування не гальмує Вашої апостольської відваги, ані не буде причиною, щоб погасити чи зменшити радість Святого Духа, Який оживляє і спонукує Вас, дорогий Кардинале Гузарє, як також і Ваших Братів-Єпископів, разом із священниками, богопосвяченими особами і вірними до дедалі більшого зобов'язання у проповідуванні Євангелія і в утвердженні Вашої церковної традиції.

Прошу Вас, Достойні Брати, передати Вашим вірним вислови моїх живих спогадів і запевнення моєї постійної молитви, разом з Апостольським Благословенням, яке я від щирого серця уділю Вам і всім членам Української Греко-Католицької Церкви.



ЗГАДУЮТЬ УЧАСНИКИ ЗУСТРІЧЕЙ З ПАПОЮ

Олена Курило, голова Львівської МХО Українська молодь Христові

Передовсім я очікувала, що з візитом Папи у моєму житті станеться переворот. І мої сподівання справдились, оскільки я більше наблизилась до Бога. Після цієї події мені набагато легше стало вести своє життя, все що я зараз роблю на славу Богу. Думаю, що для кожної людини, яка цього бажала, та й у загальному для всієї України, відбулися позитивні зміни на краще.

Щодо патріархату, то кожний зокрема повинен усвідомити собі цю необхідність і бачити ті перспективи, які слідують з його проголошенням. Хоча мені здається, що наше суспільство до цього ще не готове, ще треба трохи часу, щоб до цього дорости. Ми повинні вміти самі себе організувати, щоб представити усій світовій спільноті, що ось ми є патріаршою Церквою. Тому кожний вірний Української греко-католицької

Церкви з молитвою повинен над цим працювати і ширити ідею патріархату чи то на місці своєї праці, чи навчання, чи у будь-якій іншій спільноті, де вона перебуває. ***

Павло Пец, учень 7-го класу

Коли Святіший отець відвідував Україну, мені було лише дев'ять років, і тоді найпалкішим моїм бажанням було побачити Папу зблизька. Коли він проїжджав після Літургії, хоч було багато народу, я все ж таки зміг його побачити. Це було моментом усвідомлення того, що я мав нагоду побачити голову всієї Вселенської Церкви, намісника святого Петра Папу Римського. Найособливішим, мабуть, було те, що Папа був саме у Львові. Цей факт певною мірою є свідченням того, яку важливу роль відіграє наше місто у духовному житті України, і це не могло не переповнювати серце гордістю за рідний Львів.

Папа хотів бачити нашу віру віру тих людей, які народили для Вселенської Церкви багато мучеників. Він приїхав поблагословити наше місто, щоб воно і надалі зростало і процвітало у своєму духовному житті, і щоб люди не відходили від Церкви.

Я сподівався на те, що після візиту Івана Павла II людини, яка випромінює Божу доброту, Львів мав би змінитися, мав би стати більш духовним, оскільки далеко не кожному місту та його мешканцям випадає нагода вітати такого Божого чоловіка. Хоч зараз не видно надто позитивних змін, але я вірю в те, що все добре лише попереду: ріст віри, ріст надії на те, що Бог нам допоможе.

Дарія Тузяк, пенсіонерка

Спочатку не вірилося, що ми, люди, які прожили довгі роки під атеїстичним комуністичним гнітом, зможемо

приймати на нашій землі людину, яка обіймає престіл св. апостола Петра. Йшла на зустріч з тою надією, що, незважаючи на свої роки та здоров'я, я зможу себе почувати краще як духовно, так і фізично. І неначе промінь тепла, добра та святості, який виходив з цього чоловіка, зробив для мене це чудо. Був великий здвиг народу. І хоч напередодні падали дощі, та саме в цей день була ясна і сонячна погода, що немов би ще раз засвідчило велич цієї події, яка мала відбутись. Як підтвердження Божого благословення ясне небо, а ніжні, ласкаві слова, виражені Папою, як найкращим батьком, звучать ще й тепер у наших душах.

Символи візиту Папи до Львова чи то прапорці, чи то образки ми зберігаємо до сьогодні; вони нам постійно нагадують про цю зустріч і про те, що завжди треба міцно триматися віри. Ці знаки присутності намісника Петра ми тримаємо у наших домівках як символ єдності Церкви.

ДІЛО ЮДИ У СЬОГОДЕННІ

Живемо зараз у складний період відновлення і підняття із руїн нашої Церкви, а й держави назагал. І зовсім певно, що коли є складні часи, то знайдуться і люди, які якимось чином схочуть скористати з тих труднощів із вигодою для себе. На жаль, але є воно актуальним і для нашої Церкви. Бо справді знайшлися люди, які, вдаючись до підступу й брехні та викорис-товуючи авторитет певної групки збаламучених людей, кидають пляму на святе Церкву Христову. Мова тут іде про тих горе-священників, які, іменуючи себе захисниками «традиції», добровільно поставили себе поза Церквою, але, тим не менш, всюди це заперечують і пред-ставляються як її представники, баламутячи таким чином народ. Вони підступно брешуть, бо роблять це з певною метою, бажаючи шляхом обману утримати біля себе якнайбільше прихильників.

Складність ситуації полягає в тому, що відступники для досягнення своєї мети не гребують жодними засобами. Натомість Церква, що є містичним Тілом Христа, подібно, як і Він, чинить «волю Того, Хто послав» (Ів. 4,34) її на проповідь у світ, а тому може вдаватися тільки до морально допустимих засобів. Тут не йде мова про те, що Церква нібито жалкує, що не може користатися злими середниками, але радше її болить, подібно, як боліло Христа, коли він бачив закам'янілість сердець фарисеїв (Мр. 3,5), які врешті-решт підступами і обманом привели Ісуса до розп'яття, а так думали, що перемогли. Але всі ми знаємо, що Воскресіння Христове перекреслило їхні сподівання. Подібно і зараз на містичне тіло Христа ллють бруд, сиплять очорнення на наступників апостолів, тобто єпископів, бо думають, що таким чином переможуть. Яке засліплення! І за цих людей потрібно молитися, «бо вони не знають, що роблять» (Лк. 23,34). Найбільше шкода того простого люду, що його зводять своїми облесливими словами, вигадками та фантазіями. Так і хочеться вигукнути: «Люди добрі, та схаменіться ж накінець! Бо ж ті горе-священники не є жодними мучениками, як вони себе представляють, а лише неправдивими вчителями, про яких говорив перший, тут на землі, вікарій Христа апостол Петро: «Були й неправдиві пророки в народі, як і між вами будуть неправдиві вчителі, які внесуть єресь погубити і відречуться того Владика, що їх викупив, наводячи на себе швидко погубити. І багато хто піде за їхніми розп'ястими, а через них дорога правди буде зневажена. І в зажерливості вони ловитимуть вас лесними словами. Суд на них віддавна не бариться, а їхня погубити не дримає» (II Пт. 2, 1-3).

Сповідна прихильність до Христа не є гарантією того, що людина любить Його практично. Якщо б ми не знали справжньої причини, то на перший погляд і поцілунок Юди у Гетсиманському саду виглядав би для нас навіть дуже щирим актом любові. Подібно справа мається і у нашому часі, тобто недо-статньо є робити якісь зовнішні знаки, які мали б показувати, що така людина є визнацем та ісповідником Ісуса. Ні, цього мало, бо любов до Нього виявляється у зберіганні Його заповідей (див. Ів. 14,15). А Він сказав Своїм апостолам: «Хто слухає вас той Мене слухає; і хто гордує вами Мною гордує; хто ж гордує Мною, гордує Тим, Хто послав Мене» (Лк. 10,16). Чи може людина по-справжньому любити Бога, якщо нехтує Його вимогою, що була сказана у такій категоричній формі, а навіть і підбурює інших людей робити те ж саме? Чи не нагадує це отой сумний момент, коли люди, підбурені юдейською старшиною, вимагали відпустити їм Варраву, а Ісуса видати на розп'яття?

Сьогодні для кожного з нас був би доречним літургійний виголос: «Будьмо уважні!» не даймо себе обманути. Бо чи може бути від Бога той, хто проповідує ненависть, непослух, хто приносить розбрат? Отож, не даймо себе обманути у найголовніших речах, від котрих залежить наше вічне життя!

о. Андрій Березівський

НЕ НАЛИВАЙМО ВИНА МОЛОДОГО ДО СТАРИХ МІХІВ

Останнім часом у пресі неодноразово порушувалось питання «традиціоналізму» в Українській Греко-католицькій Церкві. Людський загал, до кінця не осві-домлений в питанні церковної традиції, перебуває в замішанні: що це, властиво, є традиція, і чого прагнуть т. зв. традиціоналісти. Як Христовий священник, чуюся до обов'язку в'яснити суть цієї штучної проблеми.

Нещодавно вийшла друком книжка Переслідувана традиція за авторством о. Василя Ковпака, котрий, власне, і стався головним традиціоналістом в УГКЦ. Не маю наміру рецензувати цей опус, для прикладу хочу лише навести один програмний абзац із названої книжки: «Ми хочемо мати ту Церкву, яка була до 1946 року; ми хочемо приймати св. Причасття навколішки; ми прагнемо, щоб в наших святинях відправлялися маївки, молебні до Найсвятішого Серця Христового, святі години, хресні дороги, Євхаристійні процесії на свято Божого Тіла, празники Царя Христа, Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії, нескорочені св. Літургії» (стор.15).

Якщо зовні подивитися на книжку о. Ковпака Переслідувана традиція, можна зробити висновок, що основна причина даного конфлікту криється вже на її обкладинці, де перелік дат починається 1596 роком, роком підписання Берестейської Унії, котру підписали правні українські єпископи, очолювані Київським митрополитом Михаїлом Рогозою. Але чомусь де-хто вважає, що з підписанням Унії утворилася нова церква, котрої не стосуються традиції і надбання попередніх півтори тисячі років. Уніятська (сьогоднішня Греко-католицька) Церква не втворила собі якоїсь нової традиції, вона отримала у спадок всі надбання Київської Церкви, починаючи від Володимира Великого. Саме тому нас, греко-католиків, спадкоємців Володи-мирового хрищення, особливо стосується вся традиція християнського Сходу. До прикладу, саме в Берестейських артикулах (1596 р.) українські єпископи (п. 7) застерігають: «Щоб нас не змушувано до процесії в день Божого Тіла, цебто, щоб ми також мали ходити зі Святими Тайнами, бо в нас є інший спосіб і практика Тайн». Що ж можемо спостерегти сьогодні? Нехтуючи артикулами Берестейської Унії, о. В. Ковпак в особливий спосіб пропагує



На фото: Авто книжки «Переслідувана традиція» свящ. Василь Ковпак (у центрі) із своїми прихильниками.

Фото з мезжі «Інтернет», видання левфевистів: Regina Goeli REPORT

процесії в свято Пресвятої Євхаристії. Наполягаючи у вже названій книжці на незмінності традиції, о. Ковпак заперечує сам себе.

Особливе місце в аргументах о. Ковпака має спосіб причащення: навколішки чи стоячи. На цю тему можна писати навіть богословський трактат. Ми ж наведемо для при-кладу лише слова св. Василія Великого, великого церковного авторитету, котрий повчає: «Ми в неділю молимося стоячи, але не всі знають причину цього звичаю. Стояння під час молитви в дні воскреснім має пригадувати нам на отримані ласки, бо ми не тільки воскресли з Христом й зобов'язані шукати небесних речей, але й тому, що неділя у деякій мірі є символом майбутнього віку». Отож, хто шукає небесних речей, а саме це і є Святе Причасття, той, у неділю при-чащаючись, не сміє приклонити колін, а хто шукає людської марної слави, той вперто обстоює свою людську амбіцію, навчаючи цього ще й інших людей.

До «традиції» о. Ковпака входять також і молитва на вервиці, котра бере свій початок від об'явлення Богородиці у Фатімі (Португалія, 1917р.), Пресвяте Серце Христове, культ якого починається також від об'явлення св. Маргариті Марії Алякок (Франція, 1673 р.), дзвіночки на Службі Божій, запроваджені Замойським синодом (1720 р.), су-плікація, запроваджена Львівським (1891 р.) синодом тощо. Хочеться наголосити, що всі ці релігійні практики нараховують щонайбільше три століття і належать вони до латинської традиції, тобто це є побожні практики Римокато-лицької Церкви і найперше мали б зобов'язувати римокатоликів. Натомість, апелюючи про незмінність традиції, о. Ковпак якнайактивніше намагається переконати нас усіх, що саме ці пізні латинські вкраплення і є «св. традицією».

З уст о. Ковпака чуємо про якесь переслідування. Це неправда. Немає жодного церковного документа, котрий би забороняв щось із тут згаданого. Можна подивляти ревність і завзяття о. Ковпака у відстоюванні «власної традиції». Саме власної. Тому що бажання поширити ці релігійні практики на цілу Греко-католицьку Церкву нереальне хоча б з тої причини, що у Церкві, Богу дякувати, є здорові сили, є розумні і мудрі священники, котрі стоять на позиціях Божої правди і боронять права Української Греко-католицької Церкви і її візантійсько-українського обряду. Якраз тут ініціатива іде саме від таких священників, бо ж не можна мудрій людині навязати чужого, часто хибного, переконання. Оче-видно, що саме це й спонукує о. Василя Ковпака заявляти, що цер-ковна влада забороняє «традицію».

А крім всього іншого, всі ми розуміємо, що серед наших вірних є багато старших людей, котрі виховані і памятають науку передвоєнних священників. Чи можна цим людям щось закинути? У своїй совісті вони є оправдані. Тому мусимо вирозуміло до них від-носитися, що Церква і робить. Але ж майбутнє Церкви молодь. Чи маємо сьогодні наливати молодого вина до старих міхів? Даймо незіпсованим молодим душам правдиву науку, і у перспективі вони виконають в Україні бажання Христа: «Щоб усі були одно» (Ів. 17, 21).

о. Іван ГАЛІМУРКА

НАС ЗАПРОШУЮТЬ:

20 ЧЕРВНЯ О 18.00

У ЗОЛОЧІВСЬКОМУ ЗАМКУ ВІДБУДЕТЬСЯ ПОСВЯЧЕННЯ КАПЛИЦІ,
КОТРУ ПОСВЯЧУВАТИМЕ БЛАЖЕНІШИЙ ПАТРІАРХ ЛЮБОМИР
(ГУЗАР).

27 ЧЕРВНЯ О 12.00

У М. ЗОЛОЧЕВІ ВІДБУДЕТЬСЯ ПОСВЯЧЕННЯ НАРІЖНОГО КАМЕНЮ
ПІД БУДІВНИЦТВО НОВОГО ХРАМУ БЛАЖЕННОГО МИКОЛАЯ
ЧАРНЕЦЬКОГО, КОТРИЙ ПОСВЯЧУВАТИМЕ ПРЕОСВЯЩЕННИЙ
ВЛАДИКА ІГОР (ВОЗЬНЯК)



МУЖНІСТЬ ШЛЯХ ДО ПРАВДИ

Часто-густо ще й дотепер зустрічаємо радянську формулу у ставленні до людини: Незамінних людей немає. На жаль, надто живучою виявилася комуністична вигадка про значимість колектива, кожен член якого не що інше, як гвинтик. Гвинтики ж і замінюються, і відкидаються Зрештою, це одна із важливих складових атеїстичної ідеології, що відкидала Бога Творця Всесвіту. Насправді ж кожна особа неповторна. Вже на фізичному рівні люди кардинально відрізняються один від одного: в кожного з нас свій особливий рисунок, виснуваний із ліній на пучках пальців, в кожного з нас своя унікальна райдужна оболонка ока і, звичайно ж, у кожного з нас власний, притаманний лише йому (їй) світ емоцій і переживань, який тільки в загальних рисах спроможні відчитати інші люди. Воістину незбагненність Божого багатства творення! Не важливо, яку посаду займає людина, яке її соціальне становище, рівень освіти, наскільки вона відома в суспільстві; вона єдина, виняткова, незамінна.

Якщо ж особа творча, ініціативна, активна, то її незамінність відчутна для широкого кола людей, особливо тоді, коли вони відходять від нас. Саме таким був Ярослав Сапеляк, якого ніколи в житті не увінчували лаврами, який ніколи не намагався опинитися на перших ролях, але невтомно, без зневіри і розпачу, працював для України. Україну треба будувати у своєму селі, містечку чи місті, полюбляв повторювати своїм знайомим. При цьому на перше місце ставив мужність: не боятися робити те, що правдиве, бо Правда від Бога, неправда ж від лукавого (у якій би формі вона не була і як би ми її не виправдовували, обґрунтовували і мотивувували). Ярослав був той чоловік, який не тільки так міркував, не тільки вірив у ці істини, але діяв згідно саме з такими принципами у повсякденному житті. Очевидно, закладені ще з дитинства переконання не змогла зруйнувати навіть потужна радянська система з усією її машиною приниження, переслідувань

Народився Ярослав Сапеляк на хуторі Ходані біля села Рижкова Воля, що на Ярославщині, у великій християнській родині міцних сільських господарів. Головними ознаками сім'ї традиційно були молитва, праця й освіта. Михайло й Агафія Сапеляки мали п'ятеро дітей трьох синів і двох дочок. Перед Другою світовою війною старші сини, закінчивши Перемиську гімназію, продовжили навчання у Римі. Мати завжди мріяла, щоб хоч один із синів став священиком. А тут аж два її сини Андрій і Василь посвятили своє життя служінню Богові і людям. Найстарший син навіть перевиконав бажання матері у 1963 році він був висвячений на єпископа. Та мати цієї радості не дочекалася, її не стало ще у 1945-му.

В той квітневий день Михайло поїхав до міста, старші сини Андрій і Василь перебували на студіях в Римі, донька Емілія на роботі, а молодші Марійка і Ярослав у хаті, з хворою матір'ю. Аж раптом крик, гавкіт собак, тупіт Не інакше, як на хутір напали поляки.

Марійко, бери хлопця і тікайте в ліс! Мати ж залишилася вдома. Коли все затихло, діти повернулися додому. А мама вона лежала на підлозі посеред кімнати в калюжі крові...

Поховали Агафію Сапеляк найріднішу Ярославові людину на місцевому цвинтарі. Через кілька місяців одвоялий батько з дрібними дітьми змушений був полишити господарство, рідну землю, найдорожчі могили і разом з односельчанами мандрувати на місце призначення, визначене советськими властями. Цим місцем став Сихів, що біля Львова. Тут Ярослав пішов до школи.

Малий школяр вносив і свою лепту, щоб раптово обідняла родина вижила. Від заможного колись господарства залишилася одна-єдина корова. Власне, вона й врятувала сім'ю: у Львові зна-

йшлися постійні покупці, яким Славко приносив молоко аж до хати. Окрім того, що вони платили копійки за товар, інколи давали для корови лушпиння картоплі. Навряд чи уявляли собі міщани, з якою радістю ніс хлопчина додому цей подарунок: адже зараз Міля чи Марійка старанно почищать ці відходи картоплі і зварять на обід суп. А за виручені гроші купували хліб. Ярослав усе життя пам'ятав, як усі вони урочисто збиралися біля стола, коли тато ниткою (аби не пропала жодна крихта) ділив буханець на чотири частини.

Тулилися усі в одній кімнатці. Славко спав на одному ліжку з татом. Яюсь однієї ночі він крізь сон почув, як його тато чомусь голосно й глибоко зітхнув. Зранку ж діти прокинулися вже сиротами. Може, тому й залишилися у Львові не були вивезені до Сибіру



Марійка зуміла закінчити педучилище. Влаштувалася вихователкою у дитсадку в Куликові. А то вже не абищо: сяке-такє житло, більш-менш нормальне харчування, зрештою зарплата. Так сестра замінила Славкові і маму, і тата. Вона забрала його до Куликова, допомогла закінчити десятирічку, відтак поступити на біологічний факультет Львівського університету.

Студентські роки промайнули швидко, однак на роботу влаштуватися виявилось справою важкою: старші брати за кордоном, Василь священник, а Андрій навіть єпископ забороненої Греко-Католицької Церкви. Це було майже злочинно, хоч, звісно, ні про які зв'язки з братами й мови не могло бути, бо система була особливо пильна й непримиренна. Тому Ярослав вирішує поступати до Інституту фізкультури на факультет легкої атлетики. По-перше, до спортсменів влада менше приглядалася, а, по-друге, він ще в Куликові захоплювався спортом. Мало того, був відомою особою серед молоді воротар футбольної команди. Мабуть, саме тоді виявився характер Ярослава. Яюсь під час змагань воротар Ярослав Сапеляк ще на початку зустрічі у першому таймі невдало прийняв м'яч із сильної подачі противника і зламав руку. Спочатку не зрозумів, що сталося. Але на початку другого тайму рука розпухла, боліла немилосердно. Залишити ворота тоді команда програє, адже замінити воротаря ніким. І Ярослав виконав свій обов'язок до кінця. Після матчу ж, коли всі вітали один одного з перемоги, воротар знепритомнів. Тільки тоді всі зрозуміли, якою ціною була здобута перемога. І така жертвовність задля загальної справи буде визначати поведінку Ярослава на всьому його життєвому шляху.

Футбол був не єдиним захопленням Ярослава у спорті. До Інституту фізкультури він вступив не як футболіст, а як легкоатлет, бо й у цій ділянці здобув чималі успіхи, як стрибун у висоту.

Зрештою, одержав таки роботу. Спочатку вчительська праця в одній із шкіл м. Нововолинська, далі тренерська в Трудових резервах у Львові. Та залишилися проблеми із житлом: не був він в доску свій, бо такі зазвичай одержували квартири швидко. На-

самперед обурювало те, що Ярослав Сапеляк проводив заняття, де б не працював, українською мовою. А така позиція в ті часи вважалася неприпустимою. Спорт же це та галузь, де, як і в армії, русифікація була здійснена повністю й остаточно. Отже, про квартиру навіть не мрій. Тому Ярослав, вихований у давніх традиціях обов'язку чоловіка забезпечити родину, довго не наважувався на одруження.

Одружився з такою ж, як сам без мешкання, з ярликом української буржуазної націоналістки (важко було зрозуміти, чому буржуазної). Відтак опинився без роботи, бо радянська влада не вважала за потрібне давати можливість виживати націоналістам. Та згодом пощастило влаштуватися на викладацьку роботу в престижному тоді технікумі радіоелектроніки з непоганим навантаженням. Окрім того, налагодилася зв'язки з братами, які намагалися

хоч яюсь допомогти родині. Ярослав втішався, що має змогу утримувати дружину і маленького сина Михайлика, якого любив безмірно.

Ти знаєш, боюся його задушити, бо як візьму на руки, то хочеться щосили притиснути до себе. Ніколи не уявляв, що можна так любити, дивувався Ярослав, розповідаючи про свої почуття дружині Оксані.

Звичайно ж, рахували кожну копійку. Але спокійно працювалося недовго. У с. Розлуч Турківського району була спортивно-відпочинкова база технікуму радіоелектроніки. Ярослав, як багато хто з викладачів, також яюсь придбав путівки на цю базу для своєї сім'ї. То був не тільки гарний відпочинок, але й активна підготовка до зими. Удвох з Оксаною вони збирали суниці, малину, тут же перетирали ягоди з цукром, сушили гриби. А в неділю разом з дитиною йшли до місцевої церкви. Люди вже знали цих відпочиваючих, привітно усміхалися, вітали. Та хтось доповів начальству технікуму про поведінку їхнього викладача. Ярослава викликали на розборку. Очевидно, інший на його місці заперечував би, виправдовувався і це влаштувало б керівництво. Ярослав же твердо був переконаний, що вдавати каяття значить відступити від Христа, зрадити Йому. Тому він спокійно пояснив: — Я християнин, тому ходжу до церкви.

Через декілька днів йому повідомили про звільнення з роботи. Ярослав спробував захищатися:

Як же так? Он викладач (імені його не називатиму) приходив постійно на роботу в нетверезому стані. Всім вам про це відомо. Знаєте, що він не має авторитету серед студентів. І ви його не звільняєте. А мене за що?

Да п'яниця нам не такой страшний, как християнин.

Так Ярослав вже вкотре залишився без роботи, але на цей раз з дружиною і півторарічною дитиною на руках...

О. ЯНЧУК

ШУКАЙМО СПОКОЮ ДУШЕВНОГО

В бурхливому потоці цього життя людина шукає пристані, де б знайшла хвилину спокою, спокою душі. Особливо гостро відчуваємо цю проблему, коли тяжкі випробування лягають на наші плечі і нести їх вже під силу: смерть рідних чи близьких, хвороба чи інше зло, яке ніби шугає кругом нас і від котрого вже ніби годі боронитися... Вибіті з руслу нормального життя, ми шукаємо опори і біжимо до Нього, до Бога-Вседержителя. А ще, буває, відчуваєш благодать Господню над собою, над своїми рідними і близькими: всі здорові, біда ходить стороною, тебе оминає і тоді відчуваєш потребу прибігти до Отця нашого Небесного, і скласти якусь особливу пошану. Йому Богові!

Люблячий наш Господь залишив на нашій українській землі багато знаків Своєї присутності. Про одне з таких місць хочу всім розповісти. Може ще комусь воно невідоме. Може і ви, прийшовши туди, знайдете душевний спокій, насагу для подальшої повсякденної праці, опору для себе в журбі і в радості.

Найдавніша збережена згадка про Святоуспенську Лавру в Уневі містилася у королівській грамоті від 18 жовтня р. Б. 1395: «... в Глиннях за Львовом 4 (чотири) миль, протів монастиря Унейова...»

А легенда про Унівську Святоуспенську Лавру, яка стоїть недалеко від Львова у селі Уневі, що біля Перемишлян, каже, що з'явилася Мати Божа славному лицарю Лагодовському, коли тяжка хвороба прикувала його до ложа і ноги його стали безвладні. І сказала Богородиця їхати на схід сонця і шукати джерело, в якому омийти свої хворі ноги і оздоровитись. З глибокою вірою в свою святу Покровительку вирушив лицар шукати цілющої води. І знайшов керницю. Як лише слуги омийли ноги свого пана у святій воді, він став на свої ноги. А тоді впав на коліна і вдарив чолом перед величчю Всесильного Бога-Вседержителя. І на тім чудеснім місці, поставив храм, а навкруги монастир.

В давнину Унів був центральним монастирем Галицької Єпархії і був найбагатшою обителлю Галичини, володів трьома селами: Уневом, Млинцями, Якторовом. В школі, яка існувала при Лаврі, навчалися діти і з шляхетних родин.

Основним джерелом існування Лаври було рільництво і огородинство. Мав монастир гарбарню, кузню, кравецьку, шевську, слюсарну та столярну майстерні. При монастирі був сиротинець і лічebníця. В 1919 році Унівську резиденцію Галицьких митрополитів разом з належними їй добрами Андрей Шептицький передав інокам Студійського Уставу. Багато уваги приділяли митрополит Андрей Шептицький та ігумен Климентій Шептицький діяльності новіціату у Святоуспенській Лаврі. Монастир мав свій журнал «Ясна путь» (1935), газету «Про-мінчик сонця». Тут була своя школа іконопису, де з благословення митрополита Андрея Шептицького писали ікони «старих візантійських традицій» (1938).

Чорні дні, руйнування та нищення пережив монастир з приходом більшовиків. Було спалено значну частину бібліотеки, був знищений іконостас, розбили статую Богородиці над джерелом, в монастирі в часи СРСР знаходився будинок інвалідів.

Та, не лякаючись заборон і влади, кожного року 28 серпня йшли люди таємно до святого джерела, на празник Успення Пресвятої Богородиці, йшли до Унева і дочекались відродження свого храму. В 1991 році храм та келії були повернуті монастиреві і визвольні дзвони весело летіли над горами, лісами, над Чернечою горою і сповіщали про ще одну перемогу Господньої Церкви над злом.

Тож забудьмо на короткий час всі буденні клопоти і підімо до Унева та й припадимо спрагло до чудотворного джерела, а всі свої благання і побажання складімо перед чудотворною іконою Богородиці нашої, Матері Божої, і, скріплені Духом, знову киньмося в вир буденного життя, з подвійною силою прославляючи Нашого Спасителя.

Галина ЛІСКЕВИЧ

На фото: Молодий Михайло Сапеляк зі своїми вихованцями.



ВІТАЄМО ЮВІЛЯРІВ!

У червні-серпні
святкують ювілеї:

15-річчя священства - о. Володимир Кепич (2. 06)
10-річчя священства - о. Ігор Чемеринський (15. 06)
10-річчя священства - о. Святослав Шевчук (26. 06)
10-річчя священства - о. Олег Тишкун (26. 06)
10-річчя священства - о. Роман Фірич (24. 06)
5-річчя священства - о. Юрій Сенчук (6. 06)
5-річчя священства - о. Володимир Пиріг (4. 07)

70-річчя уродин - о. Петро Зеленюх (24. 07)
60-річчя уродин - о. Богдан Чабан (2. 07)
55-річчя уродин - о. Мирослав Німак (20. 06)
50-річчя уродин - о. Ігор Надольський (7. 06)
50-річчя уродин - о. Роман Бира (25. 08)
45-річчя уродин - о. Михайло Димид (24. 06)
45-річчя уродин - о. Михайло Тимків (19. 07)
40-річчя уродин - о. Іван Білик (7. 07)
35-річчя уродин - о. Юрій Сенчук (3. 06)
35-річчя уродин - о. Роман Фірич (5. 06)
35-річчя уродин - о. Володимир Пенцак (13. 08)
30-річчя уродин - о. Ігор Доскач (5. 06)
30-річчя уродин - о. Роман Тереховський (28. 06)
30-річчя уродин - о. Олег Панчиняк (9. 07)
30-річчя уродин - о. Юрій Коласа (29. 07)
30-річчя уродин - о. Михайло Гарват (11. 08)
30-річчя уродин - о. Тарас Боровець (28. 08)

(Продовження, початок
у попередніх числах «Мети»)

25. Свідки Єгови дуже часто говорять про Небесне Царство. Чим це пояснити?

Своє вчення свідки Єгови осно- вують на словах Господньої молитви «Отче наш» – «...нехай прийде Цар- ство Твоє...» В їхньому розумінні Цар- ство Боже має дві категорії – Царство Єгови, як суверенного правителя, і месіянське Царство Ісуса Христа, яке є покликане стати знаряддям, що за- вдасть цілковитої поразки дияволу. Згідно з навчанням свідків Єгови, царювання Ісуса Христа почалося лише у 1914 році і другий прихід Спасителя відбувся невидимо. Чи правда це?

Апостол Петро – наочний свідок Вознесіння Господнього – твердить, що Христос, «зійшовши знову на небо, є по правиці Божій і якому під- корені ангели, власті й сили» (I Пт. 3, 22) Як бачимо, Христове царювання почалося не у 1914 році, як твердять свідки Єгови. А стосовно того, що Христос вдруге прийшов невидимо, то і тут також є великі розходження з істиною. Ось як Сам Христос говорить про Свій другий прихід: «І тоді узріють Сина Чоловічого, що йтиме на хмарах з великою силою й славою. Тоді Він пошле ангелів і збере своїх вибраних із чотирьох вітрів від краю землі до краю неба» (Мр. 13, 26-27). Про що це говорить? Тільки те, що свідки Єгови кажуть неправду.

26. Наскільки правдивим є вчен- ня свідків Єгови, що ми живемо в останні часи і що дуже скоро буде кінець світу, або, як кажуть свідки Єгови, «Армагедон»?

Те, що щось у світі глобального таки може статися, можемо допус- кати, оскільки із Правд Віри знаємо, що «є один Бог, котрий все створив і всім управляє». Будь-які події – це Божі справи, і ми, як творіння Божі, не можемо цього відкидати, ані тим нехтувати. Мусимо бути до всього готові. Що ж стосується кінця світу, то і тут свідки Єгови поважно поми- ляються. Бо, відповідаючи учням на питання про кінець світу, говорить Ісус Христос: «А про день той і годину ніхто не знає – ані ангели небесні, ані Син, лише один Отець» (Мт. 24,36). Тож чи можливим є таке, коли ангели небесні не знають про кінець світу, а свідки Єгови знають? Повний абсурд.

27. Чи не можна конкретніше по- яснити, що таке Армагедон?

Армагедон (Одр. 16,16) – це місто при підніжжі гори Кармил, яка відома як місце кривавих битв та умерт- влення Йосії. Свідки Єгови назива- ють Армагедоном остаточну велику битву між Ісусом Христом і дияволом. Згідно з їхньою наукою, цей останній бій Христос виграє, а сатана і злі люди (тобто не свідки Єгови) будуть знищені. Тепер застановімося: чи може Творець (Ісус Христос) воюва- ти зі Своїм створінням – дияволом? Це є повна нісенітниця, адже Ким є Творець і чим є створіння? Це щось подібне, якби людина хотіла воювати із мурашкою. Знову ж таки – абсурд.



28. Свідки Єгови цілком запе- речують існування св. Трійці, моти- вуючи це тим, що ніде у св. Письмі не зустрічається слово «Трійця». Чи праві вони?

Те, що в тексті Біблії не зустрі- чається слово «Трійця», ще нічого не означає. У св. Письмі є багато місць, які прямо вказують на св. Трійцю. Наприклад: «Ідіть, отже, і зробіть учнями всі народи: християчи їх в ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа» (Мт. 28,19). Або: «Благодать Господа Ісуса Христа, і любов Бога, і причастя Свя- того Духа з усіма вами» (II Кор. 13,13). На цілості Святої Трійці наголошує і св. апостол Петро, починаючи своє Послання: «Згідно з передбаченням Бога Отця, освяченням Духа, на по- слух і на скроплення кров'ю Ісуса Христа...» (I Пт. 1,2). І таких місць у св. Письмі можна знайти ще дуже багато.

29. Свідки Єгови заперечують Божество Святого Духа. Чи є у Біблії якісь ознаки Святого Духа як Бога?

Безперечно, що є. Ось як, напри- клад, говорить пророк Ісаї: «І вийде паросток із пня Єсея, і вітка виросте з Його коріння. Дух Господній спочине на Ньому, дух мудрости й розуму, дух ради і кріпости, дух знання й страху Господнього» (Іс. 11, 1-2). Свідки Єго- ви кажуть, що Дух Святий це – просто сила або енергія. Якщо ж сила має розум, мудрість і знання, то це вже не сила, а жива Істота. І це, властиво, і є третя Особа Божа – Дух Святий.

30. А як підтвердити Божество Святого Духа?

У Діяннях Апостолів говориться про чоловіка Ананію та його дружину Сафру, що скоїли злочин проти Бога. Ось як звертається апостол Петро до цього Ананії: «Ананіс, чому сатана наповнив твоє серце, щоб обманути Святого Духа...? Ти обманув не лю- дей, а Бога» (Діян. 5, 3-4). Чи потрібні ще якісь аргументи?

31. А що самі свідки Єгови гово- рять про Святого Духа?

Свідки не вірять, що Святий Дух є Богом, ані навіть особою. Для них він є тільки «силою», Божою «могут-ніс- тю». Як бачимо, попередня цитата це цілком заперечує. То хто ж мудріший? - свідки Єгови чи апостол Петро, що говорить про Святого Духа яко Бога?

(далі буде)



ЖАРТИ ЖАРТАМИ...

ХТО В СЕЛІ НАЙМУДРІШИЙ
Скажи мені, Івасю, хто в нашому селі наймудріший? питає вчитель.
Священик і д'як.
Чому?
Бо як мої бабуня померли, то всі люди плакали, тільки вони оба співали.

НА УРОЦІ РЕЛІГІЇ
Коли жив Мойсей?
Не знаю.
Подивися в Біблію. Там коло Мойсея написане число 4.000.
Я, прошу отця, думав, що це його номер телефону.

САМ НАПРОСИВСЯ
Учитель: Івасю, відгадай мені за- гадку: «Не їсть, не п'є, а ходить і б'є?»
Івась: А що ж, як не пан професор!

ПИЛЬНИЙ СИН
Тату, я вже не сиджу на останній лавці.
Добре, сину, маєш за то на цукорки.
А тепер скажи як то сталося?
Бо останню лавку дали до столяра.

ВЗАЄМНО
Ромку, ти обіцяв мені, що вернешся до хати о шостій годині.
Так, тату!
А я тобі обіцяв, що вибію тебе, коли повернешся пізніше.
Так, тату. Але як я не виконав своєї обіцянки, то і ти не мусиш дотримувати своєї.

НЕЗАПЕРЕЧНІ ДОКАЗИ
Івасю, питає вчитель, які ти читаєш незаперечні докази, що Земля кругла?
Та ви щойно казали і в книжці так написано.

КОМУ КРАЩЕ
Слухай, Івасю, ніяк не можу тебе на- вчити добре писати. Все робиш багато помилок. Як я був такий, як ти, то вже писав без помилок, каже вчитель.
Бо ви мали ліпшого професора, як я!

ЯКЩО ШКОДИТЬ
Що? Ти смієш курити при мені?
Кричить батько до дестилітного синка.
Якщо тобі, тату, тютюновий дим шкодить, то я вийду до другої кімнати.

ПРИКЛАД
Що це? Годинник вже кілька днів не б'є?
На це восьмилітній синок:
Це дуже гарно з його сторони. Ти, татку, повинен брати з нього приклад.

ПОЖАЛІВ
Вір мені, Ромчику, що те, що я тебе б'ю, болить мене більше як тебе.
Ах, татку, пошкодуй хоч себе.

ВИХІД
Я не виходжу, ти не виходиш, він не виходить, ми не виходимо, ви не вихо- дите, вони не виходять. Мирку повтори!
Ніхто не виходить і шлюс!

ПЕРЕСТОРОГА
Учитель до малого Івася, який що- денно дістає двійку в школі:
Що казав тобі батько за твою двійку?
Був злий, дуже злий. Якщо ви його де стринете, зійдіть з дороги